Ráth

Modúl 11
Bileog Oibre 1
235G

Ainm ....

1. Cén sórt séadchomhartha atá ann?
   - Tuama Meigiliteach ☐
   - Ciorcal liag ☐
   - Ráth ☐

2. Cén cruth atá air?
   - Ciorclach ☐
   - Cearnógach ☐
   - Triantánach ☐

3. Cén trastomhas atá aige?
   - 10m ☐
   - 30m ☐
   - 90m ☐

4. Cad atá timpeall air ?
   - Balla cloiche ☐
   - Móta cré ☐

5. Cé chomh sean is atá sé?
   - 100 bliain ☐
   - 1,000 bliain ☐
   - 10,000 bliain ☐

6. Cén tréimhse lena mbaineann sé?
   - Clochaois ☐
   - An Chré-umhaois ☐
   - Luath-Chríostaí ☐

7. Cad a bhí ann?
   - Áitreabh feirme cosanta ☐
   - Mainistir Ársa ☐
   - Caisleán Normannach ☐

8. Cad a bhí ina sheasamh taobh istigh?
   - Cloigtheach ☐
   - Tithe ceann tuí ☐
   - Séipéal ☐

9. Cén ainm a thugtar ar an séadchomhartha seo?
   - Gallán ☐
   - Lios ☐
   - Cromlech ☐

10. Tá sé suite
    - ar bharr cnoic ☐
    - ar fhána ☐
    - ar thalamh cothrom ☐

11. An bhfuil radharc maith ar an tuath mórthimpeall ón séadchomhartha? Tá ☐ Níl ☐

12. An bhfuil aghaidh an bhealaigh isteach? Ó Thuaidh ☐ Ó Dheas ☐ Soir ☐ Siar ☐

13. Cén t-ainm atá ar an mbaile fearainn? ....

236G Modúl 11 Bileog Oibre 2

Ráth: Tascanna

Foireann 1 Tomhais an trastomhas i méadair ó mhóta go móta tríd an lár

thuaidh - theas .... soir - siar ....

Foireann 2 Tomhais airde an mhóta: Taobh istigh .... Taobh amuigh ....

An bhfuil an talamh taobh istigh **níos airde**, **níos ísle** nó ar **comh-airde** leis an talamh mórthimpeall air? ....

Foireann 3 Tomhais an áit is doimhne sa díog ....

Tomhais an áit is leithne sa díog ....

Cén sórt fásra atá taobh istigh? ....

Foireann 4 Tarraing plean an *rátha*. Taispeáin an móta, an díog agus an bealach isteach. Dá mbeadh trí theach chiorclacha istigh sa *rath* roghnaigh an suíomh is fearr dóibh agus taispeáin ar an bplean iad.

Cén fáth gur suíomh maith é seo do na tithe?...

Foireann 5 Tá féasta le bheith ar siúl sa ráth. Ullmhaigh an biachlár le bia cuí.

Foireann 6 Déan arbhar a mheilt le clocha cuí chun plúr a dhéanamh.

Foireann 7 Cum dán chun bua iontach an rí áitiúil ar Lochlannaigh a bhí ag creachadóireacht a cheiliúradh

Foireann 8 Is buíon Lochlannach sibh réidh chun ionsaí a dhéanamh ar an *ráth*. Cum dán chun rabhadh a thabhairt do na daoine atá ina gcónaí taobh istigh faoi cad a tharlóidh muna dtugann siad a gcuid óir agus maoine daoibh.

Foireann 9 Cé mhéad speiceas den fhásra éagsúil atá taobh istigh agus taobh amuigh den *ráth* is féidir a aithint.

Foireann 10 Cén sórt crann atá ag fás sa *ráth* agus mórthimpeall air.
Cé acu is sine, meas tú?

Foireann 11 Roghnaigh suíomh oiriúnach taobh istigh den ráth agus tóg creatlach tí, ag úsáid bataí briste, féir srl. agus rud ar bith eile atá ar fáil. (Níor chóir damáiste ar bith a dhéanamh don séadchomhartha)

Reilig: cuid 1

Modúl 11
Bileog Oibre 3
237G

Ainm ....

1. An bhfuil balla cloiche mórthimpeall ar an reilig?
   An bealach ar fad ❑ Cuid den bhealach ❑ Níl aon bhalla ann ❑

2. Cén chuma atá air? Go maith ❑ Briste in áiteanna ❑ Drochchuma ❑

3. Muna dtéann an balla timpeall air go hiomlán cén teorainn eile atá ann?
   Móta ❑ Balla coincréite ❑ Ráillí iarainn ❑

4. An bhfuil cosáin na reilige déanta as?
   coincréit ❑ gairbhéal ❑ leaca pábhála ❑ brící ❑ cré/ithir ❑

5. Cén chuma atá ar an reilig?
   Tugtar aire mhaith di ❑
   Tá cuid di slachtmhar agus tá cuid di fiáin ❑
   Tá an chuid is mó di fiáin ❑

6. Cén cruth atá ar an reilig?
   Cearnógach❑ Dronuilleogach ❑ Ciorclach ❑ Cruth eile ❑

7. An bhfuil síneadh nua-aimseartha curtha leis an reilig? Tá ❑ Níl ❑

8. An féidir aon cheann acu seo a fheiceáil ag fás sa reilig?
   Bláthanna fiáine ❑ eidhneán talún ❑ raithneach ❑ aiteann ❑

9. An féidir leat aon cheann de na crainn seo a aimsiú sa reilig?
   An lúr ❑ An fhuinseog ❑ Crann líomaí ❑ An dair ❑ An fheá ❑

10. Ainmnigh crann ar bith eile atá le feiceáil sa reilig?

    ....

11. An féidir éin a chloisteáil ag canadh sa reilig? Is féidir ❑ Ní féidir ❑

12. An féidir leat éin a fheiceáil sa reilig?

    Cén sórt? ....

13. An bhfuil rian ainmhithe sa reilig? Tá ❑ Níl ❑

14. Cén rian atá ann? ....

    ....

Reilig: cuid 2

1. An bhfuil séipéal fós in úsáid sa reilig? Tá ❑ Níl ❑

2. Cén áit sa reilig a bhfuil an séipéal suite?
sa lár ❑ ó thuaidh ón lár ❑ ó dheas ón lár ❑
siar ón lár ❑ soir ón lár ❑

3. An bhfuil fothrach séipéil sa reilig? Tá ❑ Níl ❑

4. Cén áit sa reilig a bhfuil an fothrach seo suite?
sa lár ❑ ó thuaidh ón lár ❑ ó dheas ón lár ❑
siar ón lár ❑ soir ón lár ❑

5. Cén chuma atá ar bhallaí an tséipéil?
Ina seasamh san iomlán ❑ leath acu ina seasamh ❑ beagnach imithe ❑

6. An bhfuil an reilig ….?
Lán d'uaigheanna ❑
Leath lán d'uaigheanna ❑
Tá uaigheanna in áit bheag amháin ❑

7. An bhfuil clocha cinn sa reilig? Tá ❑ Níl ❑

8. Tá níos lú na deich gcloch cinn ann? ❑ Tá idir deich agus caoga cloch cinn? ❑
Tá idir caoga agus céad cloch cinn ❑ Tá níos mó na céad cloch cinn? ❑

9. Cad é an dáta is sine ar chloch cinn ar féidir leat teacht air?..

10. Aimsigh seanchloch cinn agus ceann nua. Líon isteach an t-eolas seo a leanas:

Seanchloch cinn	**Cloch cinn nua**
Ainm an duine	Ainm an duine..
Dáta breithe	Dáta breithe ....
Dáta báis	Dáta báis ....
Cá raibh cónaí orthu?......................................	Cá raibh cónaí orthu?..

11. An bhfuil cros Cheilteach ar bith sa reilig? Tá ❑ Níl ❑

12. Cén céad inár tógadh an chuid is mó de na crosa seo? ....

12. An bhfuil níos lú na 10 gcros Cheilteach ann? ❑ idir deich agus caoga cros Cheilteach? ❑
idir caoga agus céad cros Cheilteach? ❑ níos mó ná céad cros Cheilteach? ❑

13. An bhfuil aon tuama ann os cionn na talún? Tá ❑ Níl ❑ Cé mhéad? ....

14. An bhfuil másailéam ar bith sa reilig ? Tá ❑ Níl ❑ Cé mhéad? ....